

Handleiding export mest Polen

Versie 10.04.2026

Auteur: Nicky Kamminga, NCM
Datum: 10-4-2026

Inhoud

Inleiding.....	3
Over Polen	4
Landbouw in Polen.....	5
Veehouderij.....	5
Mestproductie.....	6
Landgebruik.....	7
Uitdagingen.....	8
Mest en nutriënten	9
Mestplaatsingsruimte	9
Potentie export Polen	10
Export van mest naar Polen	12
Dierlijke Bijproducten Verordening (EC 1069/2009 en EC 142/2011).....	12
Europese meststoffenverordening (EC 2019/1009; FPR).....	13
Poolse wet over meststoffen en bemesting	14
Transportdocumenten.....	17
Interessante bevindingen	19
Interessante links & contacten.....	20
Bronnen.....	21

Inleiding

Voor de export van mest en digestaat naar Polen is verschillende nationale en internationale regelgeving van belang. In deze handleiding zijn de belangrijkste bepalingen opgenomen. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven over het land, de landbouw en de behoeften van de Poolse landbouw. De handleiding kan gebruikt worden als naslagwerk om een weg te vinden in de regelingen en exportmogelijkheden.

NCM heeft dit document met veel aandacht en zorgvuldigheid opgesteld, maar kan niet verantwoordelijkheid of aansprakelijk worden gehouden voor inhoud of de toepassing daarvan. De wet- en regelgeving waar dit document naar verwijst is veelvuldig aan wijzigingen onderhevig. Om er zeker van te zijn dat aan alle actuele voorwaarden voldaan wordt is het noodzakelijk om zelf ook de achterliggende regelingen te bestuderen.

Over Polen

Polen heeft een oppervlakte van circa 312.000 km² en is onderverdeeld in 16 provincies (woiwodschappen, zie Figuur 1). Hiermee is Polen qua oppervlakte ongeveer 8 keer groter dan Nederland. Polen heeft ongeveer 36,6 miljoen inwoners. Het Poolse bbp per hoofd van de bevolking was in 2024 €16.470, wat onder het Europese gemiddelde van €33.550 ligt (Eurostat, 2025). Circa 10,5% van de bevolking is werkzaam in de landbouwsector (Agroberichten Buitenland, 2020).

FIGUUR 1 KAART VAN DE PROVINCIES IN POLEN. (BRON: POLISH TOURISM ORGANISATION)

Polen heeft overwegend een landklimaat met duidelijke regionale verschillen. Het noordwesten kent een zeeklimaat met milde, natte winters en koele zomers. In het oosten

en zuidoosten overheerst een landklimaat, wat zich kenmerkt door koudere winters en warmere, drogere zomers. Gemiddeld valt er ongeveer 600 mm regen per jaar.

Het landschap is gevarieerd: in het noorden ligt de Baltische Zee en in het zuiden liggen de gebergten de Karpaten en Sudeten. Het land kent uitgestrekte bossen, meren en nationale parken. Figuur 2 geeft het reliëf in Polen weer. De kleuren geven de hoogte van het land in meters aan, van 0 meter (groen) tot 2.500 meter (bruin).

FIGUUR 2 KAART RELIËF IN POLEN. (BRON: ZIELIŃSKI ET AL., 2021)

Landbouw in Polen

Polen bestaat voor ongeveer 1/3 deel uit landbouwgrond. In Polen is dit in totaal meer dan 12,5 miljoen hectare (Nederland: 1,8 miljoen ha). De regio's Wschodni in het oosten en Północno-zachodni in het westen (zie de kaart hiernaast) hebben het grootste landbouwareaal van meer dan 2,5 miljoen hectare. Południowy in het zuiden heeft met bijna 800 duizend hectare het kleinste areaal landbouwgrond. De overige regio's zitten hier tussenin en hebben minimaal 1 miljoen hectare landbouwgrond.

FIGUUR 3 DE 7 MACROREGIO'S IN POLEN. (BRON: WIKIPEDIA, 2019)

Het aandeel kleine bedrijven is vrij hoog; 74% van de landbouwbedrijven heeft een oppervlakte van minder dan 10 hectare en 15% heeft een grootte tussen 10 en 20 hectare. Van het totale areaal landbouwgrond behoort 25% tot de kleinste bedrijven (<10 ha) en 23% tot de grote bedrijven (>100 ha). Regionaal gezien bevinden de meeste grote landbouwbedrijven zich in het westen van Polen. In Północno-Zachodni, Południowo-Zachodni en Północny is 33-42% van de landbouwgrond in bezit van grote bedrijven (>100 ha). De kleine bedrijven nemen in deze regio's slechts 11-14% in beslag. In het zuiden en oosten is een groter deel van de landbouwgrond (34-52%) van kleine bedrijven (<10 ha). Het totaal aantal landbouwbedrijven verschilt aanzienlijk per regio.

Veehouderij

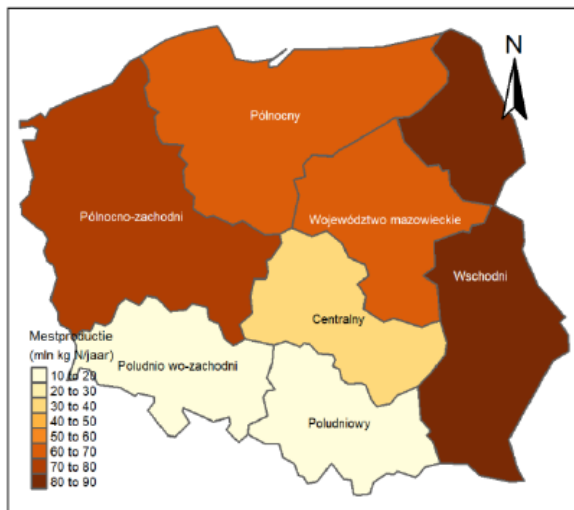
De pluimveehouderij bevindt zich met name op intensieve boerderijen. Melkvee en varkens worden zowel extensief als intensief gehouden op kleine (enkele dieren) en grote boerderijen (enkele duizenden varkens). Polen is een van de grootste varkens-, rundvee- en kippenvleesproducenten in Europa. In december 2024 waren de dieraantallen als volgt:

- 6,19 miljoen runderen, waarvan 1,96 miljoen stuks melkvee (NL: 3,77 miljoen runderen, waarvan 1,54 miljoen stuks melkvee)
- 9,08 miljoen varkens (NL: 10,49 miljoen varkens)
- 244,68 miljoen kippen (NL: 89,23 miljoen kippen)
- 269,5 duizend schapen (NL: 738 duizend schapen)
- 64,2 duizend geiten (NL: 636 duizend geiten)

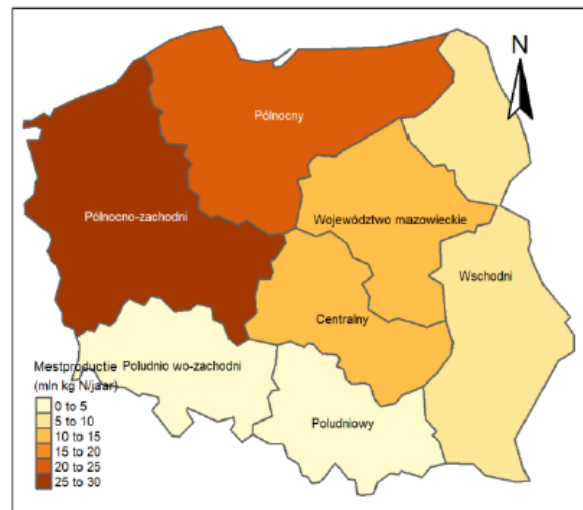
Mestproductie

Figuur 4 laat de regionale productie van dierlijke mest in Polen zien. Zowel de rundvee- als varkenshouderij bevinden zich voornamelijk in dezelfde regio's in het midden en noorden van het land. De regio's in het zuiden (Poludniowo-Zachodni en Poludniowy) hebben relatief weinig rundvee en varkens. Vergeleken met Frankrijk en Duitsland is vooral de rundveehouderij een stuk kleiner in Polen. Ook is de totale dierlijke mestproductie en de veedichtheid aanzienlijk lager.

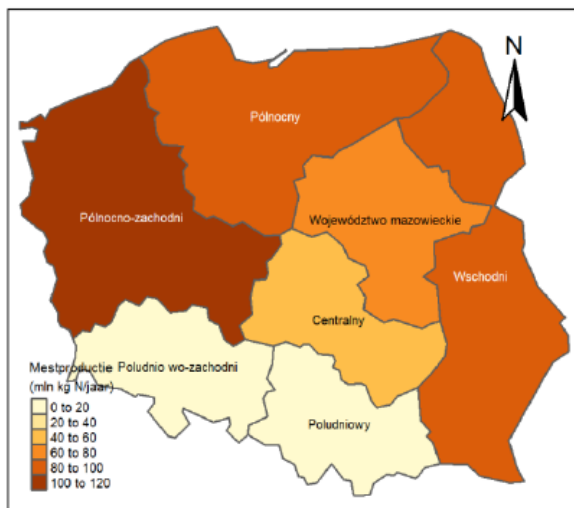
Rundvee N

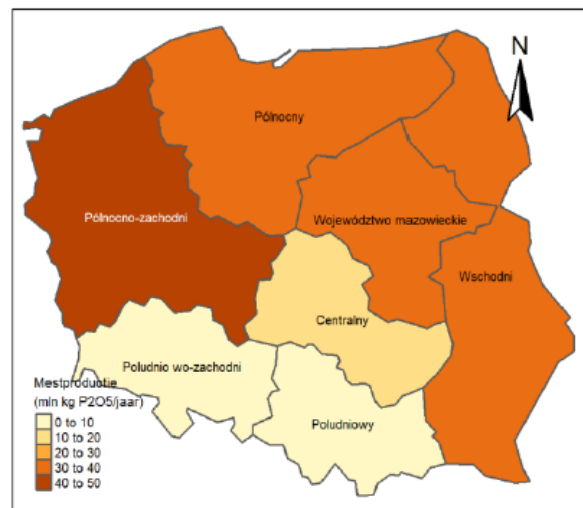
Varkens N

Totaal N

Totaal P₂O₅

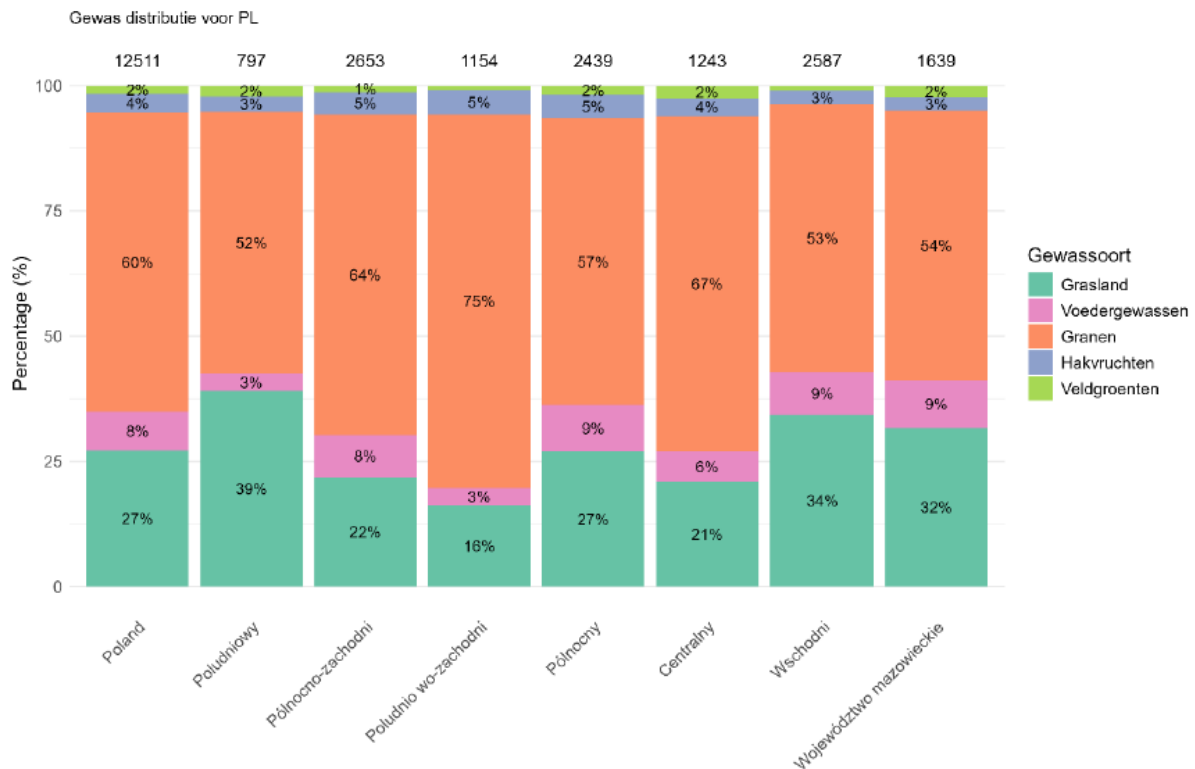

FIGUUR 4 PRODUCTIE VAN DIERLIJKE MEST IN POLEN PER REGIO. DIT FIGUUR TOONT DE REGIONALE STIKSTOFPRODUCTIE UIT RUNDVEEMEST (KAART LINKSBOVEN) EN VARKENSMEST (KAART RECHTSBOVEN), DE TOTALE STIKSTOFPRODUCTIE UIT MEST (KAART LINKSONDER) EN DE TOTALE FOSFAATPRODUCTIE UIT MEST (KAART RECHTSONDER). (BRON: GELDERBLOM & POSTMA, 2025)

Landgebruik

Het landbouwareaal in Polen wordt gedomineerd door granen. Het onderstaande figuur laat zien dat het areaal granen op nationaal niveau (eerste kolom) 60% bedraagt en in de verschillende regio's tussen 52% en 75% ligt. Dit wordt gevolgd door grasland (27% op nationaal niveau en tussen 16-39% op regionaal niveau). Hakvruchten zijn beperkt aanwezig, variërend tussen 3% en 9%. Ook vollegrondsgroenten worden relatief gezien in zeer beperkte mate geteeld. Toch zijn er voor deze gewassen behoorlijk grote arealen. Zo staat er ruim 200.000 hectare aardappelen (Nederland 160.000 hectare) en bijna 200.000

hectare aan groenten (inclusief zachtfruit). Polen is de grootste producent van koolgewassen (20% van de EU-productie) en rode bietjes (18% van de EU-productie).

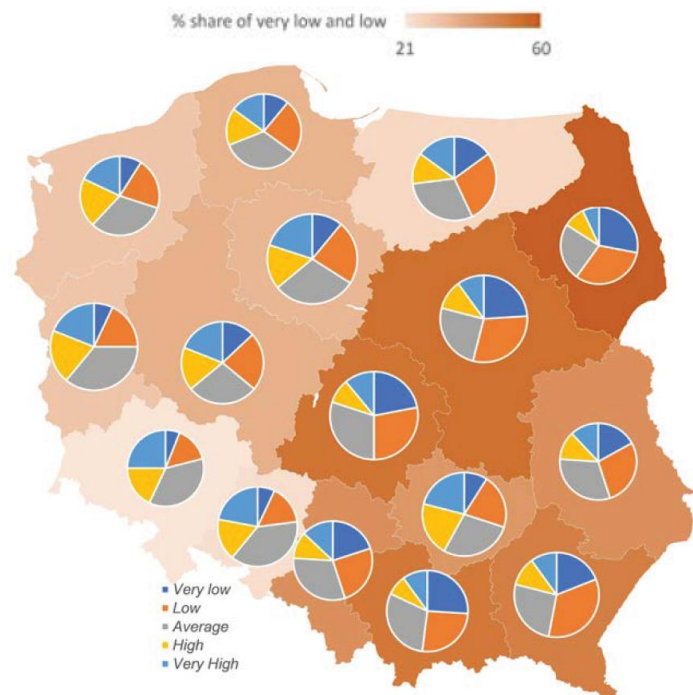
FIGUUR 5 AANDEEL GEWASSEN IN POLEN OP NATIONAAL EN REGIONAAL NIVEAU. HET TOTALE LANDBOUWAREAAL (IN 1.000 HA) WORDT BOVEN ELKE KOLOM WEERGEGEVEN EN WORDT BEREKEND ALS DE SOM VAN HET AREAAL VAN DE VERMELDE GEWASSEN. LANDBOUWAREALEN KLEINER DAN 1% ZIJN NIET GELABELD. (BRON: GELDERBLOM & POSTMA, 2025)

Uitdagingen

De grootste uitdagingen in de Poolse landbouw liggen rondom het thema water. Waterbronnen zijn namelijk schaars. Door neerslagtekorten en periodes van droogte ontstaan regelmatig verliezen in de gewasopbrengsten. Daarnaast heeft het waterbeleid in Polen een meer integrale aanpak nodig. Het meeste regenwater wordt niet opgeslagen en wordt via rivieren afgevoerd naar de Oostzee. Het waterniveau in de rivieren is vaak erg laag. De van nature lage watervoorraden in combinatie met weinig neerslag, meer weersextremen (zachtere winters, minder en onregelmatige neerslag, hogere temperaturen) en gevoelige percelen (zanderige bodems met weinig organische stof en veel verdamping van vocht) maken de landbouw in Polen steeds uitdagender.

Mest en nutriënten

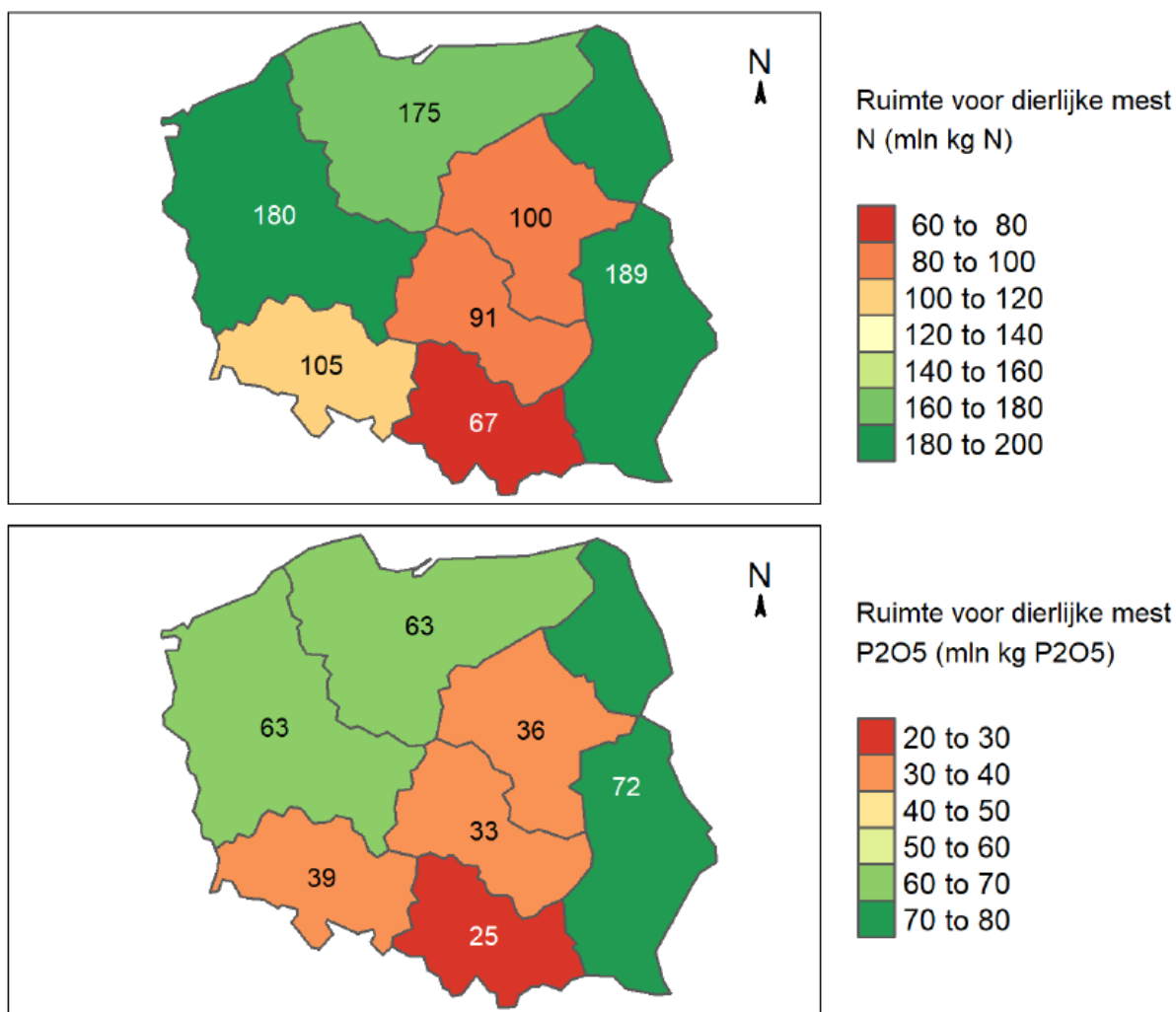
Polen bestaat grotendeels uit zandige gronden met een relatief lage bodemvruchtbaarheid en een grotere behoefte aan bemesting. In de meeste regio's ligt het gemiddelde organische stofgehalte tussen 2% en 5%. In enkele westelijke regio's ligt het gemiddelde organische stofgehalte tussen 5% en 10%, maar een heel aantal regio's in het westen hebben lage organische stofgehalten van 1% tot 2%. In het algemeen is de gemiddelde fosfaattoestand goed (P-AL-waarden tussen 20-40 mg P₂O₅ / 100 g grond, wat in Nederland overigens in de categorie 'vrij laag' zit). De fosfaattoestand ligt in enkele regio's op een redelijk hoog niveau, namelijk tussen 40 en 60 mg P₂O₅ / 100 g grond. Het totale stikstofgehalte in de bodem is laag tot normaal voor zandgronden (1-3 g/kg). De kaliumvoorraad in de bodem is in 40% van de bodems zeer laag of laag, variërend van 21% in de provincie Dolnośląskie tot 60% in de provincie Podlachië (zie kaart hiernaast). De regio's met een zeer lage tot lage kaliumvoorraad liggen voornamelijk in het westen en zuiden van Polen. In het noorden en oosten hebben de meeste bodems een gemiddelde tot zeer hoge kaliumvoorraad in de bodem. Vooral de regio's met lage organische stofgehalten (met name zandgrond) zouden qua bodemvruchtbaarheid kunnen profiteren van extra dierlijke mest.

FIGUUR 6 BODEMVOORRADEN VAN OPNEEMBARE KALIUM PER PROVINCIE IN 2016-2019. (BRON: KONCEWICZ-BARAN & ŚWITEK)

Mestplaatsingsruimte

De beschikbare ruimte voor gebruik van extra dierlijke mest is sterk afhankelijk van de regio, maar is in alle regio's veel groter dan vanuit Nederland beleverd kan worden (zie Figuur 7). Północno-Zachodni (westen), Północny (noorden) en Wschodni (oosten) hebben de meeste ruimte voor extra gebruik van stikstof en fosfaat uit dierlijke mest. Het landbouwareaal is in deze regio's ook het grootst, namelijk tussen de 2,4 en 2,7 miljoen hectare (zie Figuur 5). In de regio's in het zuiden en midden van Polen (Południowo-Zachodni, Południowy, Centralny en Województwo mazowieckie) is er relatief het minste ruimte voor gebruik van extra stikstof en fosfaat uit dierlijke mest. Deze regio's hebben ook een relatief klein landbouwareaal en een relatief lage dierlijke mestproductie (zie Figuur 4).

FIGUUR 7 RUIMTE VOOR EXTRA GEBRUIK VAN STIKSTOF (BOVEN) EN FOSFAAT (ONDER) UIT DIERLIJKE MEST PER REGIO IN POLEN. DIT IS BEREKEND ALS HET VERSCHIL TUSSEN HET TOTALE STIKSTOF-/FOSFAATGEBRUIK, DE PRODUCTIE VAN DIERLIJKE MEST EN DE IMPORT VAN MEST VANUIT NEDERLAND, UITGEDRUKT IN MILJOENEN KG STIKSTOF/FOSFAAT. (BRON: GELDERBLOM & POSTMA, 2025)

Het aandeel van de plaatsingsruimte dat wordt ingevuld met dierlijke mest verschilt sterk per regio. In het algemeen wordt er veel kunstmest gebruikt in Polen. 15-43% van het totale stikstofgebruik en 17-46% van het totale fosfaatgebruik wordt ingevuld met dierlijke mest. In de drie regio's met de meeste ruimte voor extra dierlijke mest (Północno-Zachodni, Północny en Wschodni) ligt dit aandeel van dierlijke mest in het totale stikstofgebruik tussen 31% en 36% en in het totale fosfaatgebruik tussen 17% en 42%.

Potentie export Polen

Door de grote transportafstand wordt er niet veel mest vanuit Nederland naar Polen geëxporteerd. Nederlandse mest gaat met name naar de westelijke regio's Północno-Zachodni en Południowo-Zachodni. Naast dat deze regio's het dichtste bij Nederland liggen, heeft Północno-Zachodni het grootste landbouwareaal van Polen en relatief veel ruimte

voor extra aanvoer van dierlijke mest. Een ander voordeel voor export naar de West-Poolse regio's is dat in het westen veel grotere landbouwbedrijven gevestigd zijn. In het oosten zijn veel kleinschalige landbouwbedrijven. Dit kan een beperkende factor zijn voor (grootschalige) mestimport.

Północno-Zachodni en Północny hebben de meeste potentie voor de import van mest uit Nederland, gelet op de ruimte voor extra gebruik van stikstof en fosfaat uit dierlijke mest en de bedrijfsgrootte. Południowo-Zachodni heeft, ondanks de kleinere ruimte voor extra stikstof uit dierlijke mest, ook potentie. De lage bodemvruchtbaarheid, vooral in gebieden met lage organische stofgehalten, maakt de extra aanvoer van dierlijke mest zinvol. Deze gebieden liggen ook het dichtstbij Nederland, waardoor het transport naar deze gebieden efficiënter en kosten effectiever is.

Export van mest naar Polen

Voor het transport en de aanwending van mest gelden Europese en lokale regels. Grote veehouderijen in Polen moeten een bemestingsplan maken. Dit geldt vanaf 40.000 stuks pluimvee, 2.000 fokvarkens of 750 zeugen. Deze bedrijven moeten ook minimaal 70% van de geproduceerde mest op hun eigen veld aanwenden. Maximaal 30% van de mest mag verkocht worden. Kopers van deze mest moeten in een aantal gevallen ook een bemestingsplan maken.

Voor de export van mest naar Polen dient rekening gehouden te worden met de volgende wet- en regelgeving:

- EC 1069/2009 Dierlijke Bijproducten Verordening
- EC 142/2011 Uitvoeringsverordening houdend bij de Verordening dierlijke bijproducten
- EC 2019/1009 Europese Meststoffenverordening
- Poolse wet inzake meststoffen en bemesting (Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu)
- Transportdocumenten

De Poolse wet over meststoffen en bemesting implementeert de Europese wetgeving en beschrijft hoe de meststoffen vermarkt, bewaard en gelabeld moeten worden. Daarnaast is er regelgeving omtrent transport van mest en de verplichting voor het hebben van handelsdocumenten. Bij export vanuit Nederland zijn de Nederlandse vervoersregels de basis. Regels over exporteren zijn hier een aanvulling op. Meer informatie hierover is te vinden op de [website van RVO](#).

Dierlijke Bijproducten Verordening (EC 1069/2009 en EC 142/2011)

De Verordening dierlijke bijproducten (EU 1069/2009) en uitvoeringsverordening (EU 142/2011) stelt eisen aan hoe onder ander meststoffen gebruikt, verwerkt of verwijderd moeten worden. Zo worden de risico's met betrekking tot overdracht van ziektes zo veel mogelijk verminderd en wordt veilig hergebruik gewaarborgd.

Er zijn drie categorieën dierlijke bijproducten volgens de Dierlijke Bijproducten Verordening (DBP). Dierlijke mest is altijd een categorie 2 materiaal. Indien vergisters gebruik maken van dierlijke bijproducten als feedstock is het uitgaande digestaat een categorie 1, 2 of 3 product. Dit is afhankelijk van de cat. 1, 2 of 3 status van de ingaande dierlijke bijproducten. Als cat. 2 en 3 gemengd worden is het mengsel cat. 2. De DBP geeft een aantal bepalingen waaraan bedrijven en mestproducten moeten voldoen. De belangrijkste zijn:

- Alle bedrijven die dierlijke bijproducten (o.a. mest en digestaat) verhandelen, opslaan, transporteren, bewerken moeten geregistreerd en/of gecertificeerd worden door de veterinaire autoriteiten. In Nederland is dat de NVWA.

- Om dierlijke bijproducten van cat. 1 en 2 intracommunautair te transporteren is toestemming van de ontvangende lidstaat nodig.
- Bovenstaande toestemmingsplicht geldt niet indien de meststof 'verwerkt' is. In de Dierlijke Bijproducten Verordening wordt onder 'verwerking', 'hygiënisatie' verstaan. Hygiënisatie van digestaat van cat. 2 moet plaatsvinden door toepassing van een pasteurisatie op 70 graden gedurende 1 uur, bij een deeltjesgrootte van maximaal 12 mm of via een alternatieve gevalideerde methode.
- Voor het intracommunautair handelsverkeer van verwerkte mest is een handelsdocument nodig. Het opstellen van het handelsdocument kan door het exporterende bedrijf of de verwerker gedaan worden.

Europese meststoffenverordening (EC 2019/1009; FPR)

De Europese Meststoffenverordening, ook wel Fertilising Product Regulation (FPR) genoemd, maakt vrij handelsverkeer mogelijk voor CE-gemarkeerde meststoffen. Ook organische meststoffen en bodemverbeteraars kunnen CE-gemarkeerd worden. De Meststoffenverordening stelt o.a. eisen aan:

- De Product Functie Categorieën (bijv. Organische meststof) (PFC)
- De Bestanddeelcategorieën (bijv. digestaat) (CMC = Component Material Category)
- Etiketteren
- Analyses en toleranties
- Borging en conformiteit

Producenten die hun meststoffen CE-gemarkeerd willen hebben moeten zich laten certificeren door een zogenaamde [Notified Body](#).

Mest als grondstof

De inzet van dierlijke bijproducten zoals mest als bestanddeel (al dan niet na vergisting) is geregeld in deze verordening. Dierlijke mest is dus geen eindproduct maar een grondstof (CMC). De Europese Commissie heeft in de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009) een zogenaamd eindpunt voor dierlijke bijproducten opgenomen. De erkende meststoffen, die een CE-markering bevatten en waar verwerkte dierlijke bijproducten (zoals mest of digestaat) in verwerkt kan zijn, worden dan niet meer als dierlijk bijproduct in de zin van 1069/2009 beschouwd. Ze vallen dan onder de Meststoffenverordening 1009/2019.

Digestaat in CE-meststof

Digestaat is in principe toegestaan als bestanddeel (grondstof) voor de productie van CE gemarkeerde meststoffen. Wel moeten de vergister en de meststoffenproducten aan extra borgingseisen voldoen om de conformiteit met de verordening aan te tonen. In de verordening wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen 'Digestaat van verse gewassen (CMC4)' en 'Ander digestaat dan digestaat van verse gewassen (CMC5)'.

Belangrijke punten

Hieronder worden een aantal belangrijke punten over deze verordening en de CE-meststoffen beschreven:

- Toepassing van de Meststoffenverordening is niet verplicht, het is facultatief een extra mogelijkheid voor de export van mest of digestaat. Het kan dus ook nog steeds onder de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009). Met name voor de productie van mestkorrels is echter de verwachting dat bedrijven om CE-markering conform de Meststoffenverordening zullen gaan vragen.
- Zodra mest of digestaat, conform de daarvoor geldende regels, is gebruikt als grondstof (CMC) voor de productie van een CE-meststof, is de mest of het digestaat geen dierlijk bijproduct meer in de zin van de Dierlijke Bijproducten Verordening.
- De bijproducten en reststromen die mogen worden gebruikt voor de productie van de bemestingsproducten staan in Bijlage II van de Meststoffenverordening 1009/2019 vermeld.
- Voor CE-meststoffen geldt vrij handelsverkeer binnen de gehele EU. Een land kan de toegang dus niet weigeren, of hier aparte voorwaarden bij stellen.
- De EU-Meststoffenverordening gaat over de productie en handel in meststoffen en zegt niets over de mogelijkheden / regels voor het gebruik van meststoffen in de landbouw. Het staat dus los van de mestwetgeving in een bepaald land.

Poolse wet over meststoffen en bemesting

In Polen geldt de Poolse wet over meststoffen en bemesting ([Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu](#)). In deze wet wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Organische meststoffen van dierlijke/plantaardige afkomst (o.a. mestkorrels, compost, etc.)
- Organominerale meststoffen
- Digestaat (vloeibaar en gescheiden)
- Biostimulanten

Bepaalde meststoffen zonder CE-markering moeten bij het Ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling (MRiRW) worden geregistreerd. De regels voor de verschillende soorten meststoffen zijn als volgt:

- Stalmest, gier en drijfmest:
 - Wordt gezien als 'natuurlijke mest'.
 - Moeten voldoen aan de Verordening dierlijke bijproducten (EU 1069/2009). Voor onverwerkte mest uit Nederland moet dus goedkeuring aangevraagd worden bij MRiRW.
 - Mogen gebruikt worden als aan gedetailleerde voorschriften wordt voldaan.
 - Vallen onder de regels van het Poolse Nitraat Actieprogramma.
- Industrieel bewerkte dierlijke mest (bijvoorbeeld gedroogd, gecomponeerd, gekorrelt, gemixt met additieven, verkocht als commercieel product):

- Deze producten moeten voordat ze op de markt worden gebracht geregistreerd worden in het meststoffenregister dat beheerd wordt door MRiRW.
- Voor mestkorrels die in een ander EU-lidstaat goedgekeurd zijn geldt een uitzondering. Hiervoor hoeft geen goedkeuring bij MRiRW aangevraagd te worden, mits aangetoond wordt dat de meststof geen schade brengt aan het milieu, de gezondheid van mensen en dieren en de geschiktheid voor gebruik is gewaarborgd (overeenkomstig met de eisen van artikel 4 van deze wet). Dit kan aangetoond worden met een verklaring van wederzijdse erkenning (zie bijlage 1 van [Verordening \(EU\) 2019/515](#)). Naast de wederzijdse erkenning zijn ook het handelsdocument en CMR-document noodzakelijk (zie 'Transportdocumenten' voor meer informatie).
- Digestaat:
 - Als aan de eisen van de Poolse wet over meststoffen en bemesting wordt voldaan mag het digestaat als meststof worden gebruikt.
 - Classificatie aan de hand van de samenstelling
 - Afhankelijk van de gebruikte substraten kan registratie bij MRiRW noodzakelijk zijn.
 - In andere gevallen valt het onder afval.
 - Na goedkeuring valt het digestaat onder natuurlijke meststoffen.

Het in de handel brengen van meststoffen waarvoor een registratie bij MRiRW nodig is, is gebaseerd op artikel 4 van de Poolse wet over meststoffen en bemesting. Hierin staat waar de aanvraag en de meststof aan moeten voldoen. Zo worden er kwaliteitseisen aan de meststof gesteld en wordt beschreven welke documenten nodig zijn voor de aanvraag. De minister verantwoordelijk voor landbouw kan een vergunning voor de meststof afgeven. Ook wordt gesteld dat voor de productie van deze meststoffen veterinaire toezicht vereist is. De registratie is geldig voor een bepaald product. De eigenschappen/vereisten waar dit specifieke product aan moet voldoen staan benoemd in de vergunning afgegeven door MRiRW.

Digestaat

Afhankelijk van de gebruikte co-producten wordt digestaat in Polen gezien als meststof of afvalstof. Er is echter geen lijst waar de toegestane co-producten voor digestaat als meststof op staan. Aan de hand van kaderregelingen kan bepaald worden welke co-producten wel/niet gebruikt mogen worden bij de productie van meststoffen. Hiervoor wordt gekeken naar:

- Poolse wet over meststoffen en bemesting (Staatsblad van 2007, nr. 147, item 1033):

- Bepaalt dat meststoffen alleen mogen worden gemaakt van grondstoffen die “onschadelijk zijn voor mens, dier en milieu”.
- Dierlijke Bijproducten Verordening (EC 1069/2009 en EC 142/2011):
 - Definieert de regels voor het gebruik van dierlijke bijproducten.
 - Bijvoorbeeld de categorieën dierlijke bijproducten → categorie 2 en 3 mogen onder bepaalde voorwaarden in biogasinstallaties worden gebruikt en worden verwerkt tot organische meststof of bodemverbeteraar.
- Poolse afvalstoffenwet ([Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach](#); Staatsblad van 2012, item 21):
 - Als het substraat volgens de wet geen bijproductstatus heeft, dan wordt het als afval behandeld en zijn de afvalregelgevingen van toepassing.

Als het digestaat een organische meststof is, dan moet het in sommige gevallen geregistreerd worden bij MRiRW. De vereisten hiervoor staan in de Poolse wet over meststoffen en bemesting. Voor de registratie zijn documenten en testuitslagen nodig die aantonen welke grondstoffen zijn gebruikt tijdens het vergistingsproces. Als het digestaat niet voldoet aan de vereisten van organische meststoffen, dan wordt het gezien als afval en mag het niet als meststof worden gebruikt. In Polen moet dus kunnen worden aangetoond dat het digestaat en de gebruikte substraten legaal en veilig zijn. Dit wordt per individueel geval bekeken.

Registratie meststoffen MRiRW

Voor de registratie moeten kwaliteitstesten en nutriëntengehalten worden aangeleverd, inclusief informatie over zware metalen, ziekteverwekkers en residuen van veterinaire medicijnen. De aanvraag voor een vergunning voor het in de handel brengen van meststoffen uit Nederland moet ingediend worden door de importeur of een andere entiteit die de meststof in Polen introduceert. Contactinformatie en de specifieke vereisten voor deze aanvraag zijn te vinden via [deze link](#). Productregistratie kan 6-12 maanden in beslag nemen (Mazurkiewicz & Wojciechowski, 2025). In hoofdlijnen ziet het registratieproces er als volgt uit:

1. Aanvraag indienen bij MRiRW voor opname in het meststoffenregister.
2. Indienen van documentatie:
 - a. Beschrijving van de technologie
 - b. Laboratoriumtests
 - c. Verklaring van de producent
3. Formele en inhoudelijke verificatie van de documenten door MRiRW.
4. Advies van het IUNG (Instituut voor Bodemkunde en Plantenteelt) in Pulawy.
5. Administratief besluit van de Minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling over de registratie.

6. Publicatie van het product op de lijst van goedgekeurde meststoffen en er wordt een vergunning afgegeven voor het in de handel brengen van de meststof.

SDS en TDS

Bij het importeren van meststoffen in Polen is in sommige gevallen een Safety Data Sheet (SDS; veiligheidsinformatieblad) en een Technical Data Sheet (TDS) nodig. Een SDS (voorheen MSDS, Material Safety Data Sheet genoemd) is nodig voor de Europese verordeningen [REACH](#) en [CLP](#) die samen veiligheid omtrent chemische stoffen regelen. In een SDS worden gevaren, veilig handelen, opslag, transport en noodmaatregelen beschreven. Een TDS is een productspecificatieblad van de fabrikant, met daarin typische voedingswaarden (N, P, K), vocht, dichtheid, korrelgrootte, oplosbaarheid, toepassingsaanbevelingen, etc.

Voor dierlijke meststoffen die vanuit Nederland naar Polen worden geëxporteerd zijn een SDS en TDS niet verplicht volgens de Poolse autoriteiten. In de praktijk kan het echter wel zijn dat deze documenten beschikbaar worden gesteld voor klanten van de meststoffen, maar dus niet voor overheden.

Transportdocumenten

Voor export van mest naar Polen zijn dezelfde transportdocumenten nodig als voor andere landen in de Europese Unie. Alle documenten moeten in het Pools beschikbaar zijn.

Verwerkte mest en champost binnen de EU

- U heeft een handelsdocument nodig.
- Maximaal 10 dagen voor het vervoer kunnen de exportdocumenten worden aanvraagd in [e-CertNL](#). Een handleiding over de vooraanmelding in e-CertNL voor export van mest is [hier](#) te vinden.
- Als u de exportdocumenten aanvraagt, maakt u ook een vooraanmelding rVDM aan.
- U doet maximaal 2 werkdagen voorafgaand aan het transport een startmelding voor rVDM. Dit doet u in e-CertNL of uw bedrijfsmanagementpakket (BMS). Print ook de internationale vrachtbrief (CMR-document) en het handelsdocument uit.
- Na het doen van de laad-, weeg- en losmelding bevestigt de leverancier het rVDM. De afnemer uit het buitenland hoeft het rVDM niet te bevestigen.
- Nadat de leverancier het rVDM heeft bevestigd, berekenen wij de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de vracht.
- Daarnaast zijn er een aantal documenten die, afhankelijk van de meststof, nodig kunnen zijn om aan de Poolse wet- en regelgeving te voldoen, namelijk:
 - Vergunning van MRiRW
 - Publicatie van het product op de lijst van goedgekeurde meststoffen van MRiRW

Mestkorrels binnen de EU

- Uiterlijk 2 werkdagen voor het vervoer vraagt u de exportdocumenten aan in [e-CertNL](#). In de exportmelding geeft u aan dat u geen rVDM wilt aanmaken.
- Bekijk welke documenten u naast het CMR-document nodig heeft. Een rVDM invullen hoeft niet. De eisen van het land waar u de mestkorrels naar vervoert, vindt u op de [website van de NVWA](#).
- U ontvangt de exportdocumenten uiterlijk één werkdag voor de exportdatum van de NVWA. Veranderen er op het laatste moment gegevens en levert u deze op tijd aan? Dan stuurt de NVWA het certificaat op de exportdatum naar u toe.
- U print in e-CertNL het CMR-document uit.
- U heeft de gezondheidsverklaring (als deze nodig is) en het CMR-document bij u tijdens het vervoer.
- Daarnaast zijn er een aantal documenten die, afhankelijk van de meststof, nodig kunnen zijn om aan de Poolse wet- en regelgeving te voldoen, namelijk:
 - Vergunning van MRiRW
 - Publicatie van het product op de lijst van goedgekeurde meststoffen van MRiRW

Na de aanvraag van exportdocumenten

Als alle bovenstaande stappen doorlopen zijn en alle documenten compleet zijn, dan kunt u beginnen met rijden. Tijdens het vervoer moet u alle documenten bij u hebben.

(Bron: [RVO – Verwerkte mest exporteren](#))

Interessante bevindingen

Op 6 en 7 oktober 2025 heeft NCM deelgenomen aan de mest-exportmissie naar Polen. Tijdens deze missie is kennisgemaakt met verschillende Poolse organisaties en zijn diverse bedrijfsbezoeken afgelegd. Uit de gevoerde gesprekken bleek dat mond-tot-mondreclame belangrijk is in Polen. Poolse boeren zouden graag eerst willen zien hoe een meststof werkt voordat ze het zelf gaan toepassen. Dit kan op basis van ervaringen van andere gebruikers zijn of op basis van demonstraties bij proefvelden. Daarnaast bleek dat veel Polen geen Engels spreken. Het kan daarom van belang zijn om de Poolse taal te beheersen of te werken met een tolk. Tijdens de bedrijfsbezoeken viel het op dat Polen direct zijn en snel ter zake komen. De infrastructuur in Polen is goed. Hier is de laatste jaren veel geïnvesteerd. De snelwegen zijn doorgaans van uitstekende kwaliteit. De kwaliteit van kleinere wegen in dorpen e.d. is wisselender.

Interessante links & contacten

Interessante links

[Landbouw in Polen](#)

[Do's and don't's in Polen](#)

Interessante contacten

Hieronder worden contacten beschreven die interessant kunnen zijn bij het exporteren van mest naar Polen.

LVVN-raad Polen

E-mail: war-lvvn@minbuza.nl

Telefoon: +48 22 559 12 69

Website: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/landeninformatie/polen/contact>

Bronnen

AGH University of Krakow (2024). Weather in Poland. Opgehaald op 3 september 2025 van https://www.unesco.agh.edu.pl/en/about-poland/climate/?utm_source=chatgpt.com

Agrimatie (2024). Areaal cultuurgrond in 2023 praktisch ongewijzigd. Opgehaald op 4 september 2025 van <https://agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpublID=2232&themaID=2286&indicatorID=2911>

Agroberichten Buitenland (2021). Polish vegetable production. Opgehaald van <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2021/09/07/polish-vegetable-production>

Agroberichten Buitenland (2020). Factsheet landbouw in Polen. Opgehaald van <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/landeninformatie/polen/achtergrond/landbouw-in-polen/factsheet-landbouw-in-polen>

CBS (2025). Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar regio. Opgehaald van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/80780ned/table?dl=C3E2D>

Chromiak, I. (2019). Authorisation granted by minister competent for agriculture to place organic fertiliser, organic-mineral fertiliser, mineral fertiliser not marked “ec fertiliser”, or agent supporting cultivation of plants on the market.

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/authorisation-granted-by-minister-competent-for-agriculture-to-place-organic-fertiliser-organic-mineral-fertiliser-mineral-fertiliser-not-marked-ec-fertiliser-or-agent-supporting-cultivation-of-plants-on-the-market>

Eurostat (2025). Country facts. Opgehaald van <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/countryfacts/>

Gelderblom H. & Postma R. (2025). Verkenning kansrijke exportmarkten voor dierlijke mest, Nutriënten Management Instituut BV, Wageningen, Rapport 2065.N.24, pp 78.

<https://www.mestverwaarding.nl/storage/article/files/2025/04/68025a64bdde7.pdf>

Handboek bodem en bemesting (2025). Bodemgericht advies op basis van P-Al. Opgehaald op 29 september 2025 van

<https://www.handboekbodemenbemesting.nl/bemestingsadviezen/fosfaat/bodemgericht-advies-op-basis-van-p-al/>

Koncewicz-Baran, M. & Świtek, S. (2021). Agriculture in Poland. Soil Characteristics and quality.

<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/documenten/brochures/2022/01/11/agriculture-in-poland>

Mazurkiewicz, J. & Wojciechowski, T. (2025). Natural Fertilizers Market in Poland. Poznań University of Life Science, Poznań, pp 68.

<https://mestverwaarding.nl/kenniscentrum/5297/marktkansen-voor-organische-meststoffen-in-polen>

Polish Tourism Organisation (z.d.). Administratieve indeling. Opgehaald op 3 september 2025 van <https://www.polen.travel/nl/polen-algemeen/praktische-informatie/politieke-en-administratieve-indeling>

RVO (2024). Verwerkte mest exporteren. Opgehaald op 9 september 2025 van <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/import-export/verwerkte-mest-exporteren>

Statistics Poland (2025). Farm animals in 2024. Opgehaald van <https://stat.gov.pl/en/topics/agriculture-forestry/animal-production-farm-animals/farm-animals-in-2024,1,7.html>

Trading Economics (z.d.). Poland – Area under cultivation of Fresh vegetables (including melons) and strawberries. Opgehaald op 29 september 2025 van <https://tradingeconomics.com/poland/area-under-cultivation-of-fresh-vegetables-including-melons-strawberries-eurostat-data.html>

WAR-LNV (2019). Agriculture, Water and Poland. Opgehaald van <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/landeninformatie/polen/achtergrond/landbouw-in-polen/agriculture-water-and-poland>

Wikipedia (2019). NUTS 1-afdelingen van Polen, sinds 2018. Opgehaald van https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:POLSKA_NUTS1_2018.png

Zieliński, M., Dopieralska, J., Krolikowska, S., Walczak, A., Belka, Z. (2021). Mapping of spatial variations in Sr isotope signatures ($^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$) in Poland — Implications of anthropogenic Sr contamination for archaeological provenance and migration research. DOI: [10.1016/j.scitotenv.2021.145792](https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2021.145792)